

**ESI- JA PERUSOPETUKSEN
KOULUKULJETUKSIA KOSKEVAT PERIAATTEET
1.8.2023 ALKAEN**

Sivistyslautakunta 51.§, 29.4.2022

Sisältö

---

1 Yleistä	2
2 Koulukuljetuksen perusteet	3
2.1 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan pituuden perusteella	3
2.2 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella	4
2.3 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella	7
3 Koulukuljetuksen muodot	8
3.1.1 Linja-auto.....	8
3.1.2 Tilausliikenne.....	8
3.1.3 Saattoavustus.....	9
4 Koulukuljetus käytännössä	9
4.1 Esiopetuksessa olevat oppilaat.....	9
4.2 Peruskoululaiset	10
4.3 Perusopetuksen jälkeen.....	12
5 Määräaikaiset koulukuljetukset terveydellisistä syistä	12
6 Koulukuljetuksen hakeminen, päätös ja päätöksen voimassaoloaika	12
7 Vakuutukset	13
8 Turvallisuus ja poikkeustilanteet	13
9 Koulukuljetusten laadunvalvonta ja palaute	14
10 Muistilistat	15
10.1 Kuljetusoppilaat	15
10.2 Huoltajat	15
10.3 Tilausliikenteen liikennöitsijät.....	16
10.4 Koulut/esiopetuspaikat.....	16
10.5 Sivistystoimi.....	17
11 Lait ja asetukset.....	17

1 Yleistä

Perusopetuslain 32 §:n mukaan opetuksen järjestäjä on velvollinen järjestämään oppilaan maksuttoman koulukuljetuksen tai avustamaan riittävässä määrin oppilaan kuljettamista tai saattamista, jos oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi tai koulumatka muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, vaaralliseksi tai rasittavaksi, kun otetaan huomioon oppilaan ikä tai muut olosuhteet. Oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. Lain soveltamisen käytännöistä päättää sivistyslautakunta. Koulukuljetusperiaatteiden säännöllinen tarkistus varmistaa oppilaiden oikeusturvan kannalta yhdenvertaisen kohtelun. Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusperiaatteissa määritellään koulukuljetuksen anomis-, myöntämis- ja järjestämiskäytännöt sekä kuljetusperusteet / kuljetusoppilaat, kuljetettavien matkojen pituudet, koulumatkan mittauksen määrittelyn ja kuljetusten turvallisuuden / koulumatkojen vaarallisuusluokitukset sekä näiden määrittelyn perusteet.

Perusopetuslain 32 § koskee esiopetusta, perusopetusta sekä lisäopetusta. Lain mukaan opetuksen järjestäjällä on oikeus valita, järjestääkö se maksuttoman kuljetuksen itse vai maksaako se kuljettamista tai saattamista varten avustusta. Kaupunki voi kaikissa tapauksissa korvata kuljetuksen avustuksella, jonka on lain mukaan oltava riittävä. Laissa ei myöskään ole todettu, että maksuton kuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto avustukseen nähden.

Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä sekä tukea lapsen kodin ulkopuolella tapahtuvaan liikkumiseen liittyvää itsenäistymistä. Koulukuljetuksissa mukana olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti kuljetusreitillä varteen olevalle pysäkillä ja sieltä kotiin.

Pääperiaatteina koulukuljetusten järjestämisessä ovat turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Maksutonta koulukuljetusta tulee **aina** hakea (esiopeutus, 1lk, 7.lk). Porvoon kaupungin koulukuljetukset suunnitellaan vuosittain siten, että maksuttoman koulukuljetuksen oppilaat saavat siitä tiedon viimeistään viikkoa ennen lukuvuoden alkua.

Kuljetuksen järjestäminen koko koulumatkalle ei ole välttämätöntä. Lainsäädäntö lähtee siitä, että oppilaan tulee itse suoriutua koulumatkasta ja myös lähteä kotoa oikeaan aikaan. Esiopetuksen oppilaiden osalta lähtökohtana on, että huoltaja saattaa heidät esiopetuksen järjestämispaikkaan eli heidät nähdään saattaen vaihdettavina oppilaina. Esiopetusikäinen voi kuitenkin sovittaessa kulkea matkan myös yksin, kun lapsi osallistuu perusopetuslain mukaiseen maksuttomaan esiopetukseen. Yksin kulkemisesta on aina sovittava päiväkodin johtajan kanssa ja siitä tulee sopia kirjallisesti. Lähtökohtana on, että koulukuljetuksessa olevan oppilaan on kuljettava itse kotoa kuljetusreitillä pysäkillä ja samoin myös takaisin kotiin, ellei koulumatkaan päivittäin käytettävän ajan sallittu määrä ylity, oppilaan terveydentila muuta vaadi tai ellei ko. tieosuus ole todettu vaaralliseksi. Kilometriraaja 3 km on pisin mahdollinen omavastuumatka, joka esikoululaisen ja oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin.

Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan myös eri kuljetusmuotoja. Kuljetusmuodot ja kuljetettavan matkan pituus voivat muuttua, jos esimerkiksi aikataulut tai ajoreitit muuttuvat, tien vaarallisuuden ohjeavot tai muut koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavat olosuhteet muuttuvat. Kuljetusten yhdistelyjen vuoksi oppilas voi myös joutua odottamaan kuljetusta aamuin ja/tai iltapäivisin. Kuljetusreitistä johtuen oppilas voi myös joutua olemaan koulukyydissä kauemmin kuin lyhintä reittiä ajettaessa. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esimerkiksi läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään pitämään mahdollisimman lyhyinä.

2 Koulukuljetuksen perusteet

Koulukuljetuksen perusteet:

- koulumatkan pituus (kilometreinä tai koulumatkan kokonaiskestoajan perusteella)
- koulumatkan vaarallisuus sivistyslautakunnan vahvistamien tieosuuksien osalta mahdollista harkinnanvaraisen päätöksen
- koulumatkan vaikeus tai rasittavuus (harkinnanvarainen päätös asiantuntijalausunnon perusteella)

Kuljetusoikeus edellyttää, että oppilas käy **opetuksen järjestäjän osoittamaa lähikoulua tai saa esiopetusta opetuksen järjestäjän osoittamassa paikassa**. Lähikoulu ja esiopetuspaikka osoitetaan oppilaalle pääsääntöisesti seuraavissa tilanteissa: esiopetukseen tulo, ensimmäiselle luokalle tulo, yläkouluun siirtyessä ja kotiosoitteen muuttuessa. Erityisen tuen oppilaille lähikoulu osoitetaan erityisen tuen päätöksen yhteydessä, mikäli siihen on tarvetta. Oppilaalle osoitetaan myös lähikoulu silloin, kun hänet otetaan maahanmuuttajien valmistavan opetuksen oppilaaksi.

Jos oppilaalle on myönnetty huoltajan anomuksesta koulunkäyntioikeus muuhun kuin perusopetuslain 6§:n 2 momentissa tarkoitettuun lähikouluun (**toissijainen koulupaikka**) ei kuljetuksia järjestetä eikä korvata. Jos huoltajat valitsevat lapselleen toissijaisen esiopetuspaikan eli sellaisen esiopetuspaikan, johon lasta ei ole varhaiskasvatuspalveluiden taholta ensisijaisesti osoitettu, hän ei ole oikeutettu koulukuljetukseen.

Mikäli oppilas asuu lukuvuoden tai osan siitä toisen huoltajan luona tai toisessa osoitteessa, järjestetään kuljetus väestörekisterin mukaan määräytyvästä asuinpaikasta, jonka mukaan myös lähikoulu osoitetaan. Oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta muusta, kun väestörekisterin mukaisesti osoitteesta vastaavat huoltajat.

Poikkeuksina vammaispalvelulain tai esim. kehitysvammalain piirissä olevat oppilaat, joiden kuljetuksia voidaan järjestää ja kustantaa sosiaalipalveluiden toimesta.

Harkinnanvarainen koulukuljetus voidaan hakemuksesta myöntää myös väliaikaisesti **tilapäiseen osoitteeseen** asiantuntijalausuntoon perustuvista oppilashuollollisista syistä tai esim. tulipalon tai vesivahingon aiheuttaman muuton johdosta. Koulukuljetuksen peruskriteerien on näissäkin tapauksissa täyttyävä. Esimerkiksi omakotitalon valmistumisen viivästyminen ei ole riittävä syy koulukuljetuksen myöntämiseen.

Sivistystoimi ei korvaa eikä järjestä kuljetuksia

- hoitopaikasta kouluun tai koulusta hoitopaikkaan, poikkeuksena vuorohoitoa tarvitsevat esiopetusoppilaat
- koulun kerhoihin tai kerhoista kotiin
- terapia-, lääkäri- ym. käynteihin
- tilapäisiin hoitopaikkoihin
- kaverin luokse tai vapaa-ajan kerhoihin

Koulukuljetus koskee vain niitä oppilaita, joille em. oikeus on hakemukseen perustuen myönnetty. Tilausliikenteen ajoneuvossa on oltava luettelo kuljetukseen oikeutetuista oppilaista.

2.1 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan pituuden perusteella

Huoltaja voi hakea koulukuljetusta koulumatkan pituuden perusteella, jos:

- esiopetuksen oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan esiopetuspaikkaan on **pidempi** kuin kolme kilometriä

- peruskoulun 1-2.-vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on **pidempi** kuin kolme kilometriä
- peruskoulun 3-9.-vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on **pidempi** kuin viisi kilometriä

Oppilaan koulumatkan pituus lasketaan väestörekisteriin merkitystä osoitteesta lähikouluun kotio-soitteen mukaan kiinteistön osoitteen perusteella kiinteistön rajalta koulun tontin rajaan, kohtaan, jossa oppilailla on pääsy koulun pihaan. Koulumatka mitataan lyhintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa reittiä pitkin. Matkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa. Matka mitataan sivistystoimessa.

Päivittäiseen **koulumatkaan käytettävä aika** odotuksineen saa perusopetuslain 32 §:n mukaan olla enintään 2,5 tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. Laskentaperusteena koulumatkaan kävellen käytetyn ajan mittaamiseen käytetään Kuntaliiton ohjeistusta. Aamun matka-aikaan lisätään lisäksi 5 minuuttia. Mikäli oppilaan päivittäinen koulumatkoihin käytettävä aika odotuksineen ylittää asetetun rajan, on huoltajan vastuulla olla yhteydessä sivistystoimeen tilanteen uudelleen arvioimiseksi.

2.2 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella

Kaupunkialueen liikenneympäristöä ja yksityisteitä ei ole luokiteltu vaaralliseksi.

Pimeä vuodenaika, luminen/liukas keli tai se, että oppilas kulkee yksin valaisematonta tietä pitkin, ei automaattisesti määritä koulumatkaa vaaralliseksi. Myöskään liikennöidyn yleisen tien käyttö ei suoraan tee koulumatkasta liian vaarallista. Teiden ylittämistä ei yleensä pidetä kuljetuksen perusteena. Oppilaat usein myös odottavat kuljetusta teiden varsilla.

Huoltajan tulee hakea maksutonta koulukuljetusta koulumatkan vaarallisuuden perusteella. Hakeuksen liitteeksi tulee toimittaa selvitys tai asiantuntijalausunto tien tai muiden olosuhteiden vaarallisuudesta, mikäli kyseessä ei ole sivistyslautakunnan hyväksymä vaarallinen tieosuus. Koulukuljetus myönnetään vain vaaralliseksi katsotulle tieosuudelle ja oppilas veloitetaan kulkemaan osa matkasta omavastuumatkana. Kuljetukset myönnetään ensisijaisesti kulukorvauksena joukkoliikenteen matkalipun muodossa ja toissijaisesti kaupungin kilpailuttamalla tilausliikenteellä.

Yksityisteiden tienpidosta ja turvallisuuteen liittyvistä toimenpiteistä kuten nopeusrajoitusten asettamisesta vastaa tiekunta.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioimiseksi käytetään alan asiantuntijoita sekä Koululiitu-ohjelmaa. Sen tiedot perustuvat Tiehallinnon riskilukuihin ja Koululiitu-järjestelmän käyttämiin raja-arvoihin. Ohjelmaa käytetään apuvälineenä, päätöksen kouluteiden vaaralliseksi luokittelusta tekee sivistyslautakunta paikalliset olosuhteet huomioiden.

Uusi vaaralliseksi luokiteltava tieosuus vahvistetaan aina sivistyslautakunnassa ja teiden luokitukset käsitellään koulukuljetusperiaatteiden hyväksymisen yhteydessä tai tarpeen muuten niin vaatiessa.

Kaikki tiet/väylät ovat osin turvallisia ylittää ja kulkea lyhyt matka paikasta, näkyvyydestä ja liikennemäärästä riippuen. Myös vaaralliseksi luokiteltuja tieosuuksia käyttävien perusopetusoppilaiden ensisijainen kuljetusmuoto on linja-auto, mikä mahdollisesti edellyttää tien ylittämistä ja sen vartta kulkemista pysäkillä/pysäkiltä. Oppilaat voivat näin ollen käyttää joukkoliikennettä koulumatkoilleen. Tien vartta kuljettavan matkan turvallisuutta arvioidaan tapauskohtaisesti. Matka lähimmälle bussipysäkillä voi vaaralliseksi luokitellulla tiellä olla enintään 250 metriä sen vuosiluokan oppilaille,

joita luokitus koskee. Sen jälkeen oppilailta on oikeus lisäkuljetukseen bussipysäkille/bussipysäkiltä.

Tapauskohteisesti tarkasteltaessa noudatetaan pääsääntöisesti Koululiitu-määrittelyä.

Kartt a-nro	Maantien nimi ja numero	Vuosi-luokat	Tieosuus
1	Ali-Vekkoskentie	0.-2.	siv.ltk toive
2	Bjurbölenie, mt 1551	0.-6.	Epoontien liittymä-Bjurbölenie 270
3a	Emäsalontie, mt 11775 (a)	0.-4.	Emäsalontie 333-Emäsalontie 195
3b	Emäsalontie, mt 11775 (b)	0.-2.	Emäsalontie 195-Holsteininkujan liittymä
3c	Emäsalontie, mt 11775 (c)	0.-4.	Holsteininkujan liittymä-Eslahdentien liittymä
3d	Emäsalontie, mt 11775 (d)	0.-6.	Eslahdentien liittymä-Skallholmintien liittymä (jkip-tie)
4a	Epoontie, mt 1552 (a)	0.-4.	Tarkkistentien liittymä-Epoontie 360
4b	Epoontie, mt 1552 (b)	0.-4.	Epoontie 360-Mustarastaantien liittymä
5a	Gäddragintie, mt 1552 (a)	0.-4.	Gäddragintie 605-Gäddragintie 384
5b	Gäddragintie, mt 1552 (b)	0.-2.	Gäddragintie 384-Epoontien liittymä
6a	Helsingintie, mt 170 (a)	0.-6.	kuntaraja-Tavisuontien liittymä
6b	Helsingintie, mt 170 (b)	0.-4.	Tavisuontien liittymä-Öljytien liittymä
7a	Henttalantie, mt 11787 (a)	0.-2.	Henttalantie 155-Henttalantie 69
7b	Henttalantie, mt 11789 (b)	0.-2.	Kankaanpellont. liittymä-Kirkkokivent. liittymä-Myrskylänt. liittymä
8	Jakarintie, mt 1571	0.-2.	Ylikentien liittymä-Jakarintie 545
9a	Kaarenkyläntie, mt 11818 (a)	0.-6.	kuntaraja-Rantalantien liittymä
9b	Kaarenkyläntie, mt 11818 (b)	0.-2.	Rantalantien liittymä-Tuorilan koulu
10	Kerkkoontie, mt 1601	0.-2.	Myrskyläntien liittymä-Kerkkoontie 280
11	Kerkkoontie/Suomenkyläntie, mt 1601	0.-2.	Henttalantien liittymä-Suomenkyläntie 530
12a	Kuninkaantie, mt 1531 (a)	0.-2.	kuntaraja-Högåkerintien liittymä
12b	Kuninkaantie, mt 1531 (b)	0.-4.	Kurkisuontien liittymä-Västanåntien liittymä
12c	Kuninkaantie, mt 1531 (c)	0.-4.	Kotiniityntien liittymä-Kinnarintien liittymä
12d	Kuninkaantie, mt 1531 (d)	0.-2.	Kinnarintien liittymä-Kuninkaantie 770
12e	Kuninkaantie, mt 1531 (e)	0.-6.	Kuninkaantie 689-Kuninkaantie 442
12f	Kuninkaantie, mt 1531 (f)	0.-4.	Kuninkaantie 442-Kuninkaantie 335
12g	Kuninkaantie, mt 1531 (g)	0.-6.	Kuninkaantie 335-Kuninkaantie 170
12h	Kuninkaantie, mt 1531 (h)	0.-4.	Kuninkaantie 170-Kuninkaantie 35 (jkip-tie)
13	Kurkisuontie, mt 11748	0.-2.	Backaksenlenkin liittymä-Kurkisuontie 137
14a	Linnanpellontie, mt 1491 (a)	0.-4.	kuntaraja-Linnanpellontie 480
14b	Linnanpellontie, mt 1491 (b)	0.-2.	Linnanpellontie 480-Kuninkaantien liittymä

15a	Loviisantie, mt 170 (a)	0.–4.	kuntaraja–Loviisantie 925
15b	Loviisantie, mt 170 (b)	0.–4.	Loviisantie 738 (jkip-tie)–Vadetinpolun liittymä
15c	Loviisantie, mt 170 (c)	0.–6.	Vadetinpolun liittymä–Loviisantie 393
15d	Loviisantie, mt 170 (d)	0.–4.	Loviisantie 393–vt 7 liittymä
15e	Loviisantie, mt 170 (e)	0.–6.	vt 7 liittymä–Porvoon sisäkehä
16a	Myrskyläntie, mt 1605 (a)	0.–9.	kuntaraja–Myrskyläntie 757
16b	Myrskyläntie, mt 1605 (b)	0.–9.	Myrskyläntie 590–Myrskyläntie 205
17a	Mäntsäläntie, kt 55 (a)	0.–9.	kuntaraja–Kaarenkyläntien liittymä (jkip-tie)
17b	Mäntsäläntie, kt 55 (b)	0.–9.	Saksalantien liittymä (jkip-tie)–Ratsumestarinkadun liittymä (jkip-tie)
18	Nietoontie, mt 11787	0.–4.	kuntaraja–Nietoontie 40
19	Palokunnantie, mt 11750	0.–2.	kokonaan
20	Pornaistentie, mt 1492	0.–6.	kuntaraja–Karlamaentien liittymä
21a	Saksalantie, mt 1602 (a)	0.–2.	Mäntsäläntien liittymä–Virtaalantien liittymä
21b	Saksalantie, mt 11822 (b)	0.–4.	Virtaalantien liittymä–Saksalantie 340
21c	Saksalantie, mt 11822 (c)	0.–4.	Hornhattulantien liittymä–Saksalantie 185
22a	Sannaistentie, mt 11863 (a)	0.–6.	vt 7 liittymä–Veckjärventien liittymä
22b	Sannaistentie, mt 11863 (b)	0.–2.	vt 7 liittymä–Sannaistentie 129
23a	Sikiläntie, mt 11817 (a)	0.–4.	Tamminiemenraitin liittymä–Tamminiementien liittymä
23b	Sikiläntie, mt 11817 (b)	0.–4.	Tamminiementien liittymä–Sikiläntie 130
24a	Suomenkyläntie, mt 1601 (a)	0.–6.	Suomenkyläntie 530–Suomenkyläntie 390
24b	Suomenkyläntie, mt 1601 (b)	0.–2.	Suomenkyläntie 390–Sexmanintien liittymä (jkip-tie)
25	Tarkkistentie, mt 1552	0.–6.	Rotnäsintien liittymä (jkip-tie)–Epoontien liittymä
26a	Tirmontie, mt 1552 (a)	0.–6.	Tirmontie 600–Tirmontie 421
26b	Tirmontie, mt 1552 (b)	0.–4.	Tirmontie 421–Karhunlaukantien liittymä
26c	Tirmontie, mt 1552 (c)	0.–2.	Karhunlaukantien liittymä–Tirmontie 333
26d	Tirmontie, mt 1552 (d)	0.–4.	Tirmontie 333–Tirmontie 287
26e	Tirmontie, mt 1552 (e)	0.–6.	Tirmontie 287–Voolahdentien liittymä
27a	Treksiläntie, mt 1541 (a)	0.–9.	Tolkkistentien liittymä–Mustijoentien liittymä
27b	Treksiläntie, mt 1541 (b)	0.–6.	Mustijoentien liittymä–Helsingintien liittymä
28	Tyysterintie	0.–6.	siv.ltk toive
29	Veckjärventie, mt 1571	0.–2.	Tervajärventien liittymä (jkip-tie)–Ylikentien liittymä
30a	Virtaalantie, mt 1602 (a)	0.–4.	Kerkkoontien liittymä–Ooperinrinteen liittymä
30b	Virtaalantie, mt 1602 (b)	0.–2.	Ooperinrinteen liittymä–Saksalantien liittymä
31a	Voolahdentie, mt 11859 (a)	0.–4.	Voolahdentie 540–Voolahdentie 590
31b	Voolahdentie, mt 11859 (b)	0.–2.	Voolahdentie 590–Voolahdentie 810
31c	Voolahdentie, mt 11859 (c)	0.–4.	Voolahdentie 1112–Gäddragintien liittymä

32a	Ylikentie, mt 11861 (a)	0.–4.	Ylikentie 926–Ylikentie 614
32b	Ylikentie, mt 11861 (b)	0.–2.	Ylikentie 394–Bosgårdintien liittymä
33a	Öljytie, mt 148 (a)	0.–9.	kuntaraja–Lähdetien liittymä
33b	Öljytie, mt 148 (b)	0.–6.	Lähdetien liittymä–Metsäkullantien liittymä
33c	Öljytie, mt 148 (c)	0.–4.	Metsäkullantien liittymä–Helsingintien liittymä

Vaaralliseksi luokiteltua tietä pitkin voi kävellä lyhyen matkan ja vaaralliseksi luokitellun tien voi myös ylittää.

Matkan vaarallisuuteen perustuvassa hakemuksessa perusteluna voi olla myös lapsen **riski kohdata petoeläin**. Kuljetuksen perusteeksi ei riitä petohavainto, vaan tarvitaan hakijan toimittama riistanhoitoyhdistyksen lausunto eläimen häiriökäyttäytymisestä.

2.3 Oikeus koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella

Huoltaja voi hakea koulukuljetusta koulumatkan liiallisen vaikeuden tai rasittavuuden perusteella. Liiallisen vaikeuden tai rasittavuuden arvioimiseksi oppilaan huoltaja on velvollinen hankkimaan asiantuntijalausunnon, jossa koulukuljetuksen järjestämistä suositellaan joko joukkoliikenteen bussilla tai tilausajona järjestettävänä kuljetuksena. Jokainen tapaus käsitellään erikseen ja lausuntoja käytetään tukena harkinnanvaraisessa päätöksenteossa. Asiantuntijalausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen eikä asiantuntijalausunto määrää sitä, onko kuljetusoikeuspäätös myönteinen vai kielteinen. Huoltajan hankkimat asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät oppilaan vaikeudet ole pysyväisluonteisia.

Lausunnosta **on ilmentävä**

- kuljetustarpeen syyt ja perustelut
- millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan
- tarvitseeko oppilas kuljetuksen koko koulumatkalle vai osalle koulumatkaa
- mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

Erityisen perustellusta syystä koulukuljetus voidaan myöntää oppilaalle myös oppilashuollollisin perustein oppilaan koulunkäynnin tukemiseksi.

Sairauden takia tai tapaturman seurauksena kuljetus voidaan myöntää lääkärintodistuksessa mainituksi ajaksi. Huoltajan tulee varautua itse kuljettamaan oppilasta, kunnes kuljetus saadaan järjestettyä.

Mikäli oppilas käy huoltajan pyynnöstä muuta kuin lähikoulua, vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella määräaikaista koulukuljetusta ei järjestetä. Koulutapaturman jälkeen määräaikainen koulukuljetus järjestetään tarvittaessa asiantuntijalausunnon perusteella.

Vammaispalvelulain ja esim. kehitysvammalain piirissä olevien oppilaiden koulukuljetukset järjestetään tarpeen mukaan hakemuksesta asiantuntijalausunnon perusteella. Näillä oppilailla voi olla myös oikeus koulukuljetukseen aamu- tai iltapäivätoimintaan joko koulusta/kouluun tai kotoa/kotiin.

3 Koulukuljetuksen muodot

Porvoon kaupunki pyrkii ylläpitämään peruspalvelutason säännöllisessä joukkoliikenteessä. Tarkoituksena on turvata säännölliset yhteydet mm. koulu- ja työmatkoja sekä asiointia varten. Tilausliikenne on joukkoliikennettä täydentävää liikennettä. Tilausliikenne on aina ensisijaisesti liittymäkuljetusta linja-autolle. Joukkoliikennettä voidaan myös täydentää kokonaan tai osittain tilausliikenteellä. Vuosiluokkien 0-6 oppilaat voivat saman koulumatkan aikana vaihtaa ajoneuvosta toiseen vain kerran. Toissijaisena vaihtoehtona voidaan myöntää koulukuljetus oppilaalle, huoltajalle maksettavan saattoavustuksen muodossa.

3.1.1 Linja-auto

Porvoossa perusopetusoppilaiden ensisijainen koulukuljetusmuoto on kulukorvaus Matkahuollon koululaisen matkakortin muodossa, jolloin oppilas koulumatkoillaan käyttää joukkoliikenteen linja-autoja. Huoltaja käy noutamassa matkakortin kuljetuspäätöstä vastaan Matkahuollosta. Mikäli oppilaalle on myönnetty koulukuljetus useammaksi lukuvuodeksi, tulee huoltajan huolehtia siitä, että matkakortti lukuvuosittain ladataan Matkahuollon toimipisteessä, ennen syyslukukauden alkua. Tulevan lukuvuoden (koulumatkaliput) matkakortit ovat ladattavissa n. 1.7. alkaen, johon mennessä Matkahuoltoon toimitetaan sivistystoimesta tieto matkakortteihin oikeutetuista oppilaista. Korttia ladatessa tulee mukana olla päätös koulukuljetuksesta.

Linja-autoliikenteessä oppilaalla on oltava matkaan oikeuttava matkakortti, tai matka on maksettava rahalla. Kuljettajalla on oikeus vaatia maksu ilman voimassa olevaa matkakorttia matkustavalta oppilaalta. Kaupungin myöntämällä matkakortilla voi matkustaa vain se oppilas, jolle koulukuljetus on päätöksessä myönnetty. Matkakortissa on pääsääntöisesti kaksi matkaa / koulupäivä. Korttia voi käyttää ainoastaan koulupäivinä. Kortti on tarkoitettu kodin ja koulun väliselle koulumatkalle. Matkakortin väärinkäyttö voi johtaa koulukuljetusoikeuden määräaikaiseen menettämiseen ja kulut voidaan periä huoltajalta.

Linja-autoliikenteessä noudatetaan linja-autoliikenteen aikatauluja. Aikataulut ovat luettavissa alueella liikennöivien liikennöitsijöiden, Matkahuollon ja reittiopas.matkahuolto.fi sivuilta.

Mikäli oppilaan matkakortti häviää, huoltajan tulee viipymättä ilmoittaa sen katoamisesta Matkahuoltoon. Uudesta matkakortista veloitetään Matkahuollon korttimaksu huoltajalta. Mahdollisten kortittomien päivien matkat maksaa huoltaja itse, eikä niitä korvata jälkikäteen.

Jos oppilas muuttaa, vaihtaa koulua tai muusta syystä ei ole enää oikeutettu koulumatkaetuuteen siitä on välittömästi ilmoitettava sivistystoimeen ja matkakortti palautetaan Matkahuoltoon.

3.1.2 Tilausliikenne

Tilausliikenne on ensisijaisesti joukkoliikennettä täydentävää liikennettä. Hankinnasta päättää sivistyslautakunta. Hankinnassa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä.

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden retki- ja muut kuljetukset on kilpailutettu erikseen kaupungin keskushallinnon puolesta ja koulu/päiväkoti tilaa ne annettujen ohjeiden mukaisesti.

Porvoon kaupunki toimittaa liikennöitsijöille tiedot kuljetusoikeutetuista oppilaista ja maksaa ainoastaan näiden oppilaiden kuljetuksesta.

Ensisijaisesti alle 135 cm pitkä oppilas kuljetetaan ajoneuvon takapenkillä. Mikäli etupenkillä kuljetetaan oppilasta, joka on alle 135 cm pitkä, hänen on käytettävä asianmukaista turvaistuinta.

Tilausliikenteen pysäkit määritellään yhdessä sivistystoimen ja kuljetuksia hoitavien liikennöitsijöiden kanssa. Huoltajat tai yksittäiset kuljettajat eivät voi tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai pysäkkien paikkaan. Koulukuljetuksen sujuminen edellyttää, että oppilas on kuljetusreitin pysähtymispai- kassa hyvissä ajoin ennen aikataulussa ilmoitettua aikaa. Myöhässä olevaa oppilasta ei odoteta eikä toista kuljetusta järjestetä, vaan huoltajien vastuulla on järjestää myöhästyneen oppilaan kulje- tus. Kuljettaja ei kuitenkaan saa ohittaa pysäkkiä ennen sovittua aikaa elleivät kaikki matkustajat ole jo kyydissä. Oppilas voi joutua koulumatkoillaan odottamaan kuljetusta kuljetusreitin varrella tai koululla.

Tilausajoliikenteen reitit ja aikataulut muuttuvat päivittäin eri syistä johtuen (kuljetuksen peruste, koulujen lukujärjestykset). Vanhemmille ei luottamusteknisistä syistä voida antaa sellaisia reittitie- toja, joissa on oppilaiden nimiä ja osoitteita.

Huoltajan tulee huolehtia koulukuljetuksen perumisesta, mikäli kuljetukselle ei ole tarvetta. Peru- matta jätetyn tai aiheettoman kuljetuksen kustannukset voidaan periä huoltajalta.

3.1.3 Saattoavustus

Opetuksen järjestäjä voi päättää, että koulukuljetus myönnetään huoltajalle maksettavan saatto- avustuksen muodossa. Saattoavustus on samanarvoinen koulukuljetusmuoto kuin tilausajona tai kulukorvauksena matkakortin muodossa järjestetty koulukuljetus. Päätös koulukuljetuksesta saat- toavustuksen muodossa voidaan tehdä esim., jos kuljetukseen oikeutetun oppilaan kuljetusta ei voida järjestää tai se on erityisen hankalaa. Huoltaja voi myös anoa koulukuljetusta saattoavustuk- sen muodossa lapselleen. Saattoavustusta myönnetään vain oppilaille, joilla on kuljetusoikeus. Tämä edellyttää, että kaupungin järjestämää tilausliikennettä ei ole järjestetty eikä joukkoliikenteen linja-autovuoroja voi käyttää.

Saattoavustus myönnetään korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Saattoavustuksen suuruus on kulloinkin voimassa oleva KELA:n oman auton käytöstä maksettava korvaus (0,20€/km). Lähtö- kohta on, että perhe kuljettaa perheen muita lapsia samalla autolla. Näin ollen korvaus maksetaan perhekohtaisesti, ei erikseen lasten määrän mukaan. Saattoavustusta maksetaan vain siitä mat- kasta, jolloin lapsi on ajoneuvon kyydissä tai saatettavana. Saattoavustus maksetaan huoltajalle kaksi kertaa vuodessa jälkikäteen läsnäolopäivien perusteella, jotka tarkistetaan sivistystoimessa. (saattoavustushakemuksen palautuspäivä 15.1. ja 15.6 mennessä).

4 Koulukuljetus käytännössä

4.1 Esiopetuksessa olevat oppilaat

Lapsen huoltajilla on vastuu alaikäisen lapsen hoidosta ja valvonnasta sekä niistä aiheutuneista kustannuksista. Huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetusryhmät pyritään muodostamaan ottaen huomioon lapsen tuleva lähikoulu. Mikäli huoltaja hakee lapselleen toissijaista esiopetuspaikkaa ja se myönnetään, koulukuljetusoikeutta ei ole.

Koulukuljetusta tulee aina hakea. Koulukuljetus voidaan järjestää eri tavoin. Laissa opetuksen jär- jestäjälle ei ole säädetty velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen. Lähtökohtaisesti vastuu esikou- lulaisen saattamisesta tai kuljetusten kustantamisesta kuuluu esikoululaisen huoltajille ja esikoulu- laisille myönnetään ensisijaisesti koulukuljetus huoltajalle maksettavan saattoavustuksen muo- dossa, mikä tarkoittaa, että huoltajat huolehtivat oppilaan kuljettamisesta esikouluun ja takaisin.

Esikoululaisten kuljetuksissa huomioidaan iän tuomat erityistarpeet. Koska saattoavustus on ensisijainen maksuttoman koulukuljetuksen muoto, kuljetusta koskeva päätös voidaan perustellusti tehdä tutkimatta koulumatkan liikenteellisiä ja muita olosuhteita tarkemmin.

Toissijainen kuljetusmuoto on kulukorvaus Matkahuollon koululaisen matkakortin muodossa, jolloin oppilas käyttää joukkoliikenteen linja-autoja koulumatkoillaan ja kolmantena vaihtoehtona harkitaan kuljetuksen järjestämistä tilausliikenteenä. Kuljetuksesta ja kuljetusmuodosta päätettäessä käytetään harkinnanvaraisuutta. Esiopetuksen oppilaat siirtyvät aikuiselta aikuiselle. Kaupunki edellyttää, että huoltaja saattaa ja noutaa lapsen pysäkille/pysäkiltä. Esiopetusikäinen voi kuitenkin sovittaessa kulkea matkan myös yksin, kun lapsi osallistuu perusopetuslain mukaiseen maksuttomaan esiopetukseen. Yksin kulkemisesta on aina sovittava esiopetuksen järjestäjän kanssa ja siitä tulee sopia kirjallisesti.

Huoltajan työeste, vuorotyö, opiskelu tai kotihoidossa olevien muiden lasten hoitaminen eivät ole riittäviä perusteita myöntää kuljetus tilausajona, vaan lisäksi tarvitaan jokin muu erityinen syy. Hakemuksesta on selkeästi ilmevä, miksi tilauskuljetusta edellytetään ja miksi lapsi ei voi liikkua huoltajan tai tämän valtuuttaman aikuisen saattamana tai käyttää koulumatkoilla joukkoliikenteen linja-autoja.

Jos lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, hänellä ei ole oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.

Varhaiskasvatus aamulla	Esiopetus	Kotiin	Oikeus koulukuljetukseen iltapäivällä esiopetuksen jälkeen
Kotona	Esiopetus	Varhaiskasvatus iltapäivällä	Oikeus koulukuljetukseen aamulla
Varhaiskasvatus aamulla	Esiopetus	Varhaiskasvatus iltapäivällä	Ei oikeutta koulukuljetukseen

Perheen muuttaessa tulee ensin selvittää vaihtomahdollisuus lähimpään esiopetuspaikkaan. Mikäli lähempänä olevassa esiopetuspaikassa ei ole tilaa, hakee perhe koulukuljetusta, jos myöntämisedellytykset täyttyvät.

Esiopetusaikana sairastuneen lapsen kotiin noutamisesta vastaa huoltaja.

4.2 Peruskoululaiset

Koulukuljetus järjestetään ensisijaisesti perusopetuksen oppilaille myöntämällä kulukorvaus Matkahuollon matkakortin muodossa. Joukkoliikennettä täydennetään osan matkaa tilausliikenteellä tai saattoavustuksen muodossa, mikäli oppilaalta vaadittava omavastuumatka lähimmälle pysäkille (3 km) ylittyy. Myös tilausliikenteellä järjestettävissä koulukuljetuksissa käytetään pysäkkejä. Myös silloin, jos oppilaan koulumatkan kokonaiskestoaika ylittää 2,5 tai 3 tuntia, joukkoliikennettä täydennetään tilausajolla tai saattoavustuksen muodossa. Lisäkuljetus järjestetään tapauskohtaisesti myös vain aamuin tai iltapäivisin.

Perusopetuksen oppilaat käyvät pääsääntöisesti opetuksen järjestäjän osoittamaa **lähikoulua** oppilaaksiottoalueen mukaisesti. Toissijaiseen kouluun ei ole kuljetusoikeutta.

Iltapäivätoimintapaikkaan tai sieltä kotiin ei järjestetä kuljetusta eikä kuljetuksen kustannuksia korvata. Matkahuollon matkakortteja voi käyttää kello 18.00 saakka. **Iltapäivätoiminnassa** olevalla kuljetusoppilaalla ei ole kuljetusoikeutta myöskään tilausliikenteenä järjestettävään koulukuljetukseen koulusta kotiin niin kauan, kun lapsella on iltapäiväkerhopaikka. Huoltaja ilmoittaa sivistystoimistoon, mikäli iltapäivätoiminnan paikka irtisanotaan.

Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan tilausliikenteen liikennöitsijälle ja sivistystoimeen lukuvuoden alussa, mikäli lapsi menee iltapäivätoimintaan, eikä tarvitse paluukyytiä kotiin.

Niinä päivinä, kun lapsi ei poikkeuksellisesti menekään iltapäivätoimintaan, huoltaja vastaa kotiin kuljetuksesta. Jos kuljetukseen oikeutettu lapsi osallistuu säännöllisesti vain tiettyinä lukuvuoden alussa ilmoitettuina päivinä iltapäivätoimintaan esim. maanantai – keskiviikko, kuljetus kotiin voidaan järjestää muille päiville (to - pe). Pääsääntö kuitenkin on, että iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat saavat vain aamukuljetuksen, ei kuitenkaan mahdollisesti järjestettävään aamutoimintaan. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsilleen kulkemisen iltapäivätoimintapaikkaan.

Jos oppilas **muuttaa kesken lukuvuoden** pois paikkakunnalta tai toiselle oppilaaksiottoalueelle ja käy lukuvuoden loppuun entisessä koulussaan, jolloin kyseessä on toissijainen koulu, kaupunki ei järjestä koulukuljetusta eikä korvaa koulumatkoista koituvia kustannuksia.

Vieraskuntalaisella oppilaalla on mahdollisuus hakea kouluun Porvooseen. Porvoon kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja vaan koulumatkaetuudesta päättää oppilaan oma asuinkunta.

Perusopetuksen **valmistavan opetuksen oppilaat** ovat Porvoossa oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen samojen periaatteiden mukaisesti kuin peruskoulun oppilaat. Valmistavan opetuksen oppilaiden harkinnanvarainen kuljetusoikeus myönnetään aina määräajaksi. Valmistavan luokan oppilaita koskevat samat ohjeet omavastuumatkasta ja pysäkeistä kuin perusopetuksen oppilaita.

Erityisen tuen ja pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan **oppilaan** koulukuljetusperusteet ovat samat kuin muilla lähikouluaan käyvillä. Erityisen tuen päätös ei automaattisesti takaa oikeutta koulukuljetukseen. Erityisen tuen oppilaiden koulukuljetus myönnetään mahdollisen raskaan tai vaikean koulumatkan takia määräajaksi asiantuntijalausannon ja vuosittain tehtävän koulukuljetushakemuksen perusteella.

Mikäli oppilas saa uskonnon tai muun aineen opetusta opetusjärjestelysystä toisessa kaupungin koulussa, kuljetus järjestetään koulujen välisillä matkoilla ensisijaisesti julkisella kulkuneuvolla. Matka voidaan tarvittaessa järjestää myös erilliskuljetuksena. Kuljetus alkaa oppilaan koulusta ja päättyy aina oppilaan kouluun. Kouluilla on tätä varten mahdollisuus käyttää koulun nimissä erikseen tilattavia Matkahuollon matkakortteja. Näistä kuljetuksista ei tehdä erillisiä viranhaltijapäätöksiä.

Yläkoulujen työelämän tutustumisjakso on osa opetusta. Oikeus ilmaiseen koulumatkaetuuteen säilyy TET-jakson ajan kodin ja TET-paikan välisellä matkalla koulun lukujärjestyksen mukaisesti. TET-kuljetuksia ei järjestetä tilausajoina. Koulukuljetusta ei järjestetä, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla tai lukujärjestyksen mukaisen kouluajan ulkopuolella. Oppilas saa määräaikaisen koulun nimissä olevan Matkahuollon matkakortin TET-jakson ajaksi koulusta, mikäli matka TET-paikkaan on yli 5 km. Näistä kuljetuksista ei tehdä erillisiä viranhaltijapäätöksiä.

Mikäli oppilaalle määrätään jälki-istuntoa siten, että oppilas ei ehdi hänelle myönnettyyn koulukuljetukseen, ottaa koulu yhteyttä oppilaan huoltajaan. Jälki-istunto ei ole syy evätä oppilaalta kuljetusta

Koulussa sairastuneen lapsen kotiin noutamisesta vastaa huoltaja.

4.3 Perusopetuksen jälkeen

Porvoon kaupunki ei järjestä kuljetuksia toisen asteen opiskelijoille. Päivittäisten koulumatkojen kustannuksiin voi hakea koulumatkatukea Kelalta. Tukea maksetaan toisen asteen opiskelijoille, jos koulumatkan pituus on vähintään 10 kilometriä. Kilometriraja on 7 km jos opiskelija on oikeutettu maksuttomaan toisen asteen opetukseen. Lisätiedot: www.kela.fi

5 Määräaikaiset koulukuljetukset terveydellisistä syistä

Koulutapaturman, vapaa-ajan tapaturman ja sairauden perusteella voidaan myöntää määräaikainen koulukuljetus, mikäli tarve on lääkärilausunnossa todettu. Huoltaja hakee määräaikaista koulukuljetusta. Mikäli oppilas käy toissijaista koulua tai saa esiopetusta huoltajan valitsemassa toissijaisessa esiopetuspaikassa vastaa huoltajat kuljetusjärjestelyistä ja kustannuksista, jos kuljetustarve johtuu vapaa-ajan tapaturmasta tai sairaudesta.

Hakemuksen liitteenä tulee olla lääkärin lausunto, jossa koulukuljetuksen tarve perustellaan. Lausuntoa käytetään vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Lääkärinlausunnosta on kuljetustarpeiden syiden ja perustelujen lisäksi ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle ja millä kulkuvälineellä asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

Määräaikaisen koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava **kolme arkipäivää** siitä päivästä lukien, kun hakemus ja lääkäriinlausunto ovat saapuneet sivistystoimistoon, koska kuljetus aina pyritään yhdistämään jo olemassa olevaan kuljetukseen.

Sivistystoimi ilmoittaa liikennöitsijälle ja koululle määräaikaisen koulukuljetusoikeuden myöntämisestä. Huoltaja sopii koulun kanssa siitä, osallistuuko oppilas opetukseen, mikäli esim. liikuntatunnit osuvat koulupäivän alkuun tai loppuun ja noudatetaanko normaalia lukujärjestystä. Liikennöitsijä ilmoittaa huoltajalle aikataulusta ja kuljetuksen aloittamispäivän.

6 Koulukuljetuksen hakeminen, päätös ja päätöksen voimassaoloaika

---

Koulukuljetusta haetaan aina tarpeen vaatiessa ennen esiopetukseen, ensimmäiselle ja seitsemännelle luokalle siirtymistä. Kuljetus myönnetään enintään siihen saakka, kun oppilaalla on voimassa olevien kuljetusperusteiden mukaan oikeus kuljetukseen. Esim. koulutulokkaalla on yli kolmen kilometrin matkalta kuljetus toisen vuosiluokan päättymiseen asti. Kolmannen lukuvuoden alkaessa kuljetusoikeus päättyy automaattisesti, ellei oppilaan koulumatka hänen lähikouluunsa ole pidempi kuin 5 km.

Hakijan tulee tutustua etukäteen kuljetusperiaatteisiin ja täyttää hakemus huolellisesti. Virheelliset tai puutteelliset hakemukset pitkittävät hakuprosessia ja voivat johtaa hakemuksen hylkäämiseen.

Koulutulokkaiden ja 7. vuosiluokalle siirtyvien koulukuljetushakemusten aikataulusta ja käytänteistä tiedotetaan erikseen kouluun ilmoittautumisen aikataulun yhteydessä. Tulevaa lukuvuotta koskeva oppilaan koulukuljetushakemus tulee tehdä Wilmassa ja mahdolliset liitteet tulee toimittaa sivistystoimeen huhtikuun loppuun mennessä (30.4.). Hakemukset käsitellään ennen uuden lukuvuoden alkua. Lukuvuoden aikana toimitettujen hakemusten käsittelyaika on normaalisti 1-2 viikkoa hakemuksen saapumisesta. Lukuvuoden alussa käsittelyaika voi olla myös pidempi. Koulukuljetusoikeus alkaa kuljetuspäätöksen tekemisestä, tilausliikenteen järjestämiseen liikennöitsijälle on kuitenkin varattava aikaa.

Esiopetuksen koulukuljetuksen haku tehdään omalla lomakkeella. Lomake löytyy kaupungin kotisivuilta / www.porvoo.fi.

Koulukuljetus voidaan myöntää **monivuotisena**. Koulukuljetusoikeus alkaa tällöin aina lukukauden ensimmäisenä koulupäivänä ja päättyy lukuvuoden viimeisenä koulupäivänä päätökseen merkittyjen lukuvuosien ajan. Oppilaan kotiosoitteen tai koulun muuttuessa päättyy kuljetusoikeus. Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan sivistystoimeen muutoksista. Mikäli olosuhteet muuttuvat, tulee huoltajan hakea koulukuljetusta uudelleen.

Koulukuljetushakemukset tarkastetaan ja koulutusjohtajien sekä varhaiskasvatusjohtajan viranhaltijapäätökset valmistellaan sivistystoimessa.

Koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden vanhemmat voivat halutessaan järjestää lastensa koulumatkat toisin. Tällöin he vastaavat itse syntyvistä kustannuksista ja matkojen järjestelyistä. Mikäli perusopetuslain määrittämät koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset.

Jos huoltajat ovat tyytymättömiä koulukuljetuksen järjestämistapaan, he voivat olla yhteydessä sivistystoimeen. Koulukuljetusta koskevaan varhaiskasvatusjohtajan tai koulutusjohtajien viranhaltijapäätökseen tyytymättömät huoltajat voivat valittaa päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden käsittely on maksullista.

Oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta sivistystoimeen sähköpostitse, jos oppilas ei käytä hänelle myönnettyä oikeutta koulukuljetukseen.

---

7 Vakuutukset

Oppilaat ovat vakuutettuja koulumatkalla. Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun ja takaisin. Tämä koskee myös kuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla /huoltajan vastuulla.

Ajoneuvoissa matkustajat kuuluvat ensisijaisesti liikennevakuutuksen piiriin. Kaupungin tapaturmavakuutus korvaa tämän lisäksi lähinnä pysyviä vammoja. Vahingon sattuessa koulumatkalla, siitä ilmoitetaan välittömästi koulun rehtorille ja koulu tekee tapahtumasta vahinkoilmoituksen vakuutusyhtiöön.

---

8 Turvallisuus ja poikkeustilanteet

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttavat monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa muiden huomioimisessa ja turvallisessa liikkumisessa liikenteessä. Tärkeä rooli oppilaan turvalliseen koulumatkaan opastamisessa on sekä oppilaan huoltajilla että koululla. Huoltajien tulisi tutustua koulureittiin, sekä kodin että koulun liikenneympäristöön yhdessä oppilaan kanssa ja harjoitella koulumatkaa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä.

Kouluilla tehdään opetussuunnitelman mukaista liikennekasvatustyötä esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä. Turvalliseen liikkumiseen liittyvää tietoa on paljon tarjolla. Liikenneturvan internet-sivuilla on lapsille, aikuisille ja opettajille tarkoitettuja aineistoja (www.liikenneturva.fi).

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Tilausliikenteen ajoneuvossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Kuljettajan tulee puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin. Tilausliikenteen ajoneuvoon saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun ja liikennöitsijän kanssa. Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on annettava työrauha. Oppilaat eivät myöskään saa häiritä muita matkustajia.

Koulukuljetuksen odottamiseen ja autosta poistumiseen liittyy monia riskejä. Oppilaan tilausliikenteen pysäkki pyritään järjestämään niin, että se on turvallinen ja järkevästi koulukuljetuksen reitillä, esim. pihatie, linja-autopysäkki, tienristeys tai -liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltaja on eri mieltä pysäkistä tai sen turvallisuudesta, tulee asiasta olla yhteydessä sivistystoimeen. Sivistystoimi ja liikennöitsijä päättävät sen jälkeen yhdessä pysäkin paikan tielikenneläin ja yleisen turvallisuuden pohjalta.

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Mikäli koulukuljetukseen oikeutettu oppilas huomautuksista ja varoituksista huolimatta rikkoo annettuja ohjeita tai sääntöjä, voi koulutusjohtaja päättää siirtää kuljetusvastuun määrääjäksi huoltajalle. Menettelyyn johtavia syitä voivat olla esimerkiksi turvavyön käyttämättä jättäminen, ilkivalta, epäasiallinen käytös kuljettajaa ja/tai kanssamatkustajia kohtaan tai myönnetyn matkakortin väärinkäyttö. Menettely perustuu perusopetuslain 29 ja 32 §:iin.

Mikäli sattuu vakava henkilövahinkoja sisältävä liikenneonnettomuus, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan huoltajalle tapahtuneesta.

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista syistä voi joskus käydä niin, että liikennöinti ei toimi aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavaa liikennettä. Kuljetus ei kuitenkaan ole myöhässä vielä, jos se saapuu pysäkillä 15 minuutin kuluessa aikataulusta. Jos kuljetus on reilusti myöhässä tai ei tule ollenkaan, oppilaan tulee palata takaisin kotiin tai kouluun, kun se on mahdollista ja olla yhteydessä huoltajaan, kouluun, sivistystoimeen tai liikennöitsijään, jotta asia voidaan selvittää. Lisäkuljetuksen oppilaiden osalta on ensiarvoisen tärkeää, että jatkoyhteydet toimivat. Silloin poikkeustilanteista tiedottaminen ja tiedonkulku on tärkeää ja tilanne pyritään ratkaisemaan välittömästi.

9 Koulukuljetusten laadunvalvonta ja palaute

Sivistystoimi seuraa ja arvioi sen järjestämisvastuulle kuuluvan koulukuljetuksen toteutumista säännöllisesti ja systemaattisesti. Mahdollisia lainsäädäntömuutoksia seurataan ja niiden velvoitteisiin reagoidaan asianmukaisella tavalla. Julkisen liikenteen järjestelmien ja liikenneturvallisuuden kehittämiseksi tehdään jatkuvaa yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Sivistystoimi tekee tarvittaessa myös kyselyjä kaikille osapuolille koulukuljetusten toteutumisesta ja laadusta.

Mahdollisia laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan sivistystoimeen tai suoraan liikennöitsijälle. Kaikki sivistystoimeen tulleet valitukset kirjataan ja selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, tulee asiasta ottaa suoraan yhteyttä poliisiin. Jos kyseessä on yksittäistä oppilasta koskeva poikkeuksellinen tapahtuma tai laininlyönti, on syytä yksilöidä oppilas, tapahtuma-aika/ajat ja valituksen aihe.

Palautteen voi toimittaa:

- koulu.kuljetus@porvoo.fi tai Wilman kautta ”koulukuljetus”
- Porvoon kaupunki, sivistystoimi /koulukuljetukset, PL 23, 06101 Porvoo tai
- 040 195 2804

10 Muistilistat

10.1 Kuljetusoppilaat

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista koulumatkaan liittyvistä asioista. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulumatkaan liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista:

Pidä mahdollinen matkakortti aina mukana koulumatkoilla. Säilytä kortti sen omassa kotelossa repussa, lompakossa tai muussa sellaisessa paikassa, jossa se ei mene rikki tai katoa ja on helpposti löydettävissä.

Ole sovituksessa noutopaikassa/ pysäkillä ajoissa

Odotu rauhallisesti kyytiä pysäkillä tai sovituksessa paikassa, ei ajoradalla.

Nouse autoon reippaasti ryntäilemättä, älä ohita toisia jonossa olevia.

Ota reppu pois selästä. Repun paikka autossa on joko lattialla jalkatilassa, sylissä tai tavaratilassa - ei istumapaikalla.

Istu penkille ja kiinnitä turvavyö. Pidä turvavyö kiinnitettynä koko matkan ajan.

Älä liiku autossa paikasta toiseen kuljetuksen aikana.

Käyttäydy autossa asiallisesti, hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita noudattaen.

Kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toiselle.

Tarkista pois lähtiessä, että et unohtanut mitään ajoneuvoon

Poistu ajoneuvosta viivyttämättä, mutta kuitenkin rauhallisesti.

Odotu, että ajoneuvo on lähtenyt pysäkillä ja että näet joka suuntaan ennen kuin lähdet ylittämään ajorataa.

Käytä aina hämärän ja pimeän aikaan heijastinta tai heijastinliiviä.

Huomioi puhelinta käyttäessäsi muut matkustajat ja muista kuvaamiseen liittyviä sääntöjä.

Muista matkan aikana keskittyä, jotta huomaat oman pysäkkisi ajoissa, varsinkin jos käytät puhelinta matkat aikana.

Noudata hyviä tapoja ja turvallisia liikennetottumuksia, niin teet matkasta itsellesi ja muille mukavan.

Kiitä kyydistä, kiitosta on mukava jakaa.

10.2 Huoltajat

Huoltajan tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Huoltajan vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on. Huoltajat vastaavat siitä, että oppilaille opetetaan hyvissä ajoin koulumatkareitti, aikataulujen käyttö ja liikenteessä kulkeminen.

Huoltajat vastaavat siitä, että oppilaat ymmärtävät liikenneturvallisuuden ja sääntöjen noudattamisen merkityksen. Pimeinä vuodenaikoina on tärkeää käyttää heijastinta. Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajat vastaavat siitä, että oppilas kulkee turvallisesti kodin ja julkisen liikenteen pysäkin tai tilausliikenteen sovittuun pysähtymispaikan välisen matkan.

Jos tilausliikenteessä kulkeva oppilas sairastuu eikä käytä hänelle myönnettyä tilauskuljetusta, tulee huoltajan ilmoittaa liikennöitsijälle poissaolosta. Joukkoliikenteen linja-autoja käyttävien kuljetusoppilaiden huoltajien ei tarvitse erikseen ilmoittaa liikennöitsijöille oppilaan poissaolosta. Poissaolosta ilmoitetaan myös kouluun.

Huoltajien tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa:

Tutustukaa yhdessä lapsen kanssa sekä omaan asuinalueenne että koulun liikenneympäristöön.

Keskustele lapsen kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä.

Ilmoita tilausliikenteen ilmoittamaan numeroon lapsen sairastumisesta tai muista lyhytaikaisista poissaoloista, ettei auto aja turhia reittejä.

Huolehdi siitä, että oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet, kirjat ja tarvittaessa matkakortti asianmukaisesti pakattuina.

Huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa odotuspaikalla.

Puhelimen käytöstä ja pelisäännöistä koulumatkan aikana kannattaa sopia etukäteen yhdessä.

Tarkista, että lapsesi käyttää heijastinta tai heijastinliiviä pimeällä ja pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitinvarten.

Ilmoita liikennöitsijälle ja koululle kuljetuksiin vaikuttavista vakavista terveydentilaa koskevista asioista.

Ilmoita liikennöitsijälle hyvissä ajoin mahdollisista pidemmistä muutoksista kuljetustarpeessa. (esim. tiedossa olevat lomamatkat)

Ilmoita esiopetuspaikkaan/koululle ja/tai sivistystoimeen mahdollisista ongelmista ja häiriöistä kuljetuksen aikana.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta tai tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai -aikatauluihin yhdessä liikennöitsijän kanssa, vaan niistä pitää aina sopia sivistystoimen kanssa.

10.3 Tilausliikenteen liikennöitsijät

Huolehdi, että auto on määräysten ja ohjeiden mukainen ja siisti, turvavyöt ovat kunnossa. Huolehdi kuljettajan riittävästä kielitaidosta (suomi/ruotsi), jotta kuljetusten ja oppilaiden turvallisuus voidaan taata.

Käytä ajoneuvossa koulukuljetuksen aikana valaistua koulukyytikupua tai -kilpeä lain vaatimusten mukaisesti.

Tilausajona suoritettavissa koulukuljetuksissa on autossa oltava alkolukko. Tilapäisesti ilman alkolukkoa ajettavasta koulukuljetusajosta on neuvoteltava sivistystoimen kanssa.

Suhtaudu positiivisesti koulukuljettajan tehtävääsi. Puhu ystävällisesti ja asiallisesti. Säilytä malttisi ja hallitse tunteesi. Ratkaise ongelmat rauhallisella keskustelulla. Ongelmien jatkuessa ota yhteyttä huoltajiin, koulun opettajiin ja/tai sivistystoimeen.

Pidä kuljetusaikataulu ja luettelo kuljetettavista oppilaista aina mukana autossa. Samat tiedot on oltava myös ajorjestelijällä.

Aja odotusalueelle rauhallisesti.

Pyri olemaan täsmällinen aikataulussa ja huomioi kelivara.

Huomioi mahdolliset koulun tai sivistystoimen ilmoittamat tilapäiset muutokset kuljetuksissa.

Ota lapset kyytiin ja jätä kyydistä sovitussa, turvallisessa paikassa niin, että oppilas ei tarpeettomasti joudu ylittämään ajorataa.

Tarkista, että lapset ovat kyydissä ja turvavöissä ennen kuin lähdet liikkeelle. Valvo, että turvavyöt pidetään kiinni myös ajon aikana. Käytä itsekin turvavyötä, kuten laki velvoittaa.

Huolehdi, että autoon siirtyminen ja poistuminen tapahtuvat rauhallisesti ja kiireettä. Opasta lapsia autosta poistumisessa ja tien turvallisessa ylityksessä.

Muista liikennesäännöt ja liikennekäyttäytyminen, koululaiskuljetuksissa ajoneuvokohtainen nopeusrajoitus on 100 km/h.

Noudata ajoneuvon mukaisia kuormitusmääräyksiä.

Liikennöitsijä/kuljettaja ei voi itsenäisesti tai huoltajan kanssa sopimalla muuttaa koulukuljetusreittiä tai sen aikataulua, vaan asiasta on aina neuvoteltava ja sovittava sivistystoimen kanssa.

10.4 Koulut/esiopetuspaikat

Koulut toimittavat tulevan lukuvuoden aloitus- ja päättymisajat kuljetusoppilaiden osalta liikennöitsijälle hyvissä ajoin keväällä kuljetusreittien ja -aikataulujen suunnittelua varten.

Koulu sopii suoraan tilausliikenteen kanssa muuttuvista aikatauluista (koulun jaksot, retket yms.) Aikatauluja noudatetaan pääsääntöisesti, vaikka koulupäivä olisi lukujärjestyksestä poikkeava. Silloin oppilaille järjestetään valvonta.

Koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai odotustilan mahdollisena kuljetusten odotusai- kana.

Koulujen tulee välittää huoltajilta, oppilailta tai liikennöitsijöiltä saatua tietoa kuljetusten toimivuudesta sivistystoimeen.

Koulujen rehtorit/opettajat ja päiväkotien johtajat/lastentarhanopettajat käyvät kuljetusperiaatteet läpi yhdessä oppilaiden kanssa jokaisen uuden lukuvuoden alussa. Koulujen rehtorit/opettajat ja päiväkotien johtajat/lastentarhanopettajat käyvät lisäksi läpi kuljetusperiaatteet esiopetukseen ja koulun aloittamisen yhteydessä pidettävissä tilaisuuksissa.

Tilausliikenteen liikennöitsijälle on hyvä ilmoittaa mahdollisista urheilupäivistä, jolloin oppilailla mahdollisesti on mukanaan tilaa vieviä urheiluvälineitä kuten esim. suksia tai pulkkia.

10.5 Sivistystoimi

Koulukuljetukset myönnetään ja järjestetään keskitetysti sivistystoimessa.

Koulukuljetusasioissa tehdään yhteistyötä kaikkien osallisten kanssa

Tiedottaa ja neuvoo kuljetusoppilaiden huoltajia, kouluja ja liikennöitsijöitä.

Kilpailuttaa tilausajona suoritettavat koulukuljetukset lakien ja määräysten sekä kaupungin ohjeistusten mukaan

Tiedottaa mahdollisista sivistystoimen pysyväisluonteisista muutoksista huoltajille, kouluille ja liikennöitsijöille.

Osallistuu poikkihallinnolliseen liikenneturvallisuustyöhön.

On aktiivinen siinä liikennesuunnittelutyössä, jossa sivistystoimella on edustus.

Valmistelee koulukuljetuksia koskevia poliittisia päätöksiä sivistyslautakunnalle.

11 Lait ja asetukset

Voimassa olevat lait ja asetukset löytyvät osoitteesta finlex.fi

Tähän asiakirjaan liittyviä lakeja ja asetuksia ovat esimerkiksi:

Perusopetuslaki ja Tieliikennelaki.